

Varde Kommune
Oksbøl 0-5 år - Skovmusen.

Skovmusen 0-6 års dagtilbud

Rapporten er hentet: 01-07-2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	6
2.1	Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
2.2	Pædagogisk læringsmiljø	7
2.3	Samarbejde med forældre om børns læring	8
2.4	Børn i udsatte positioner	9
2.5	Sammenhæng til børnehaveklassen	9
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	11
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	11
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	11
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	13
4.1	Alsidig personlig udvikling	13
4.2	Social udvikling	15
4.3	Kommunikation og sprog	16
4.4	Krop, sanser og bevægelse	17
4.5	Natur, udeliv og science	18
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	20
5	EVALUERINGSKULTUR	22
5.1	Evalueringskultur	22
5.2	Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	23
6	UDVIKLINGSPLANER	24

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
-----------	---------------	--------------	------------	------------------

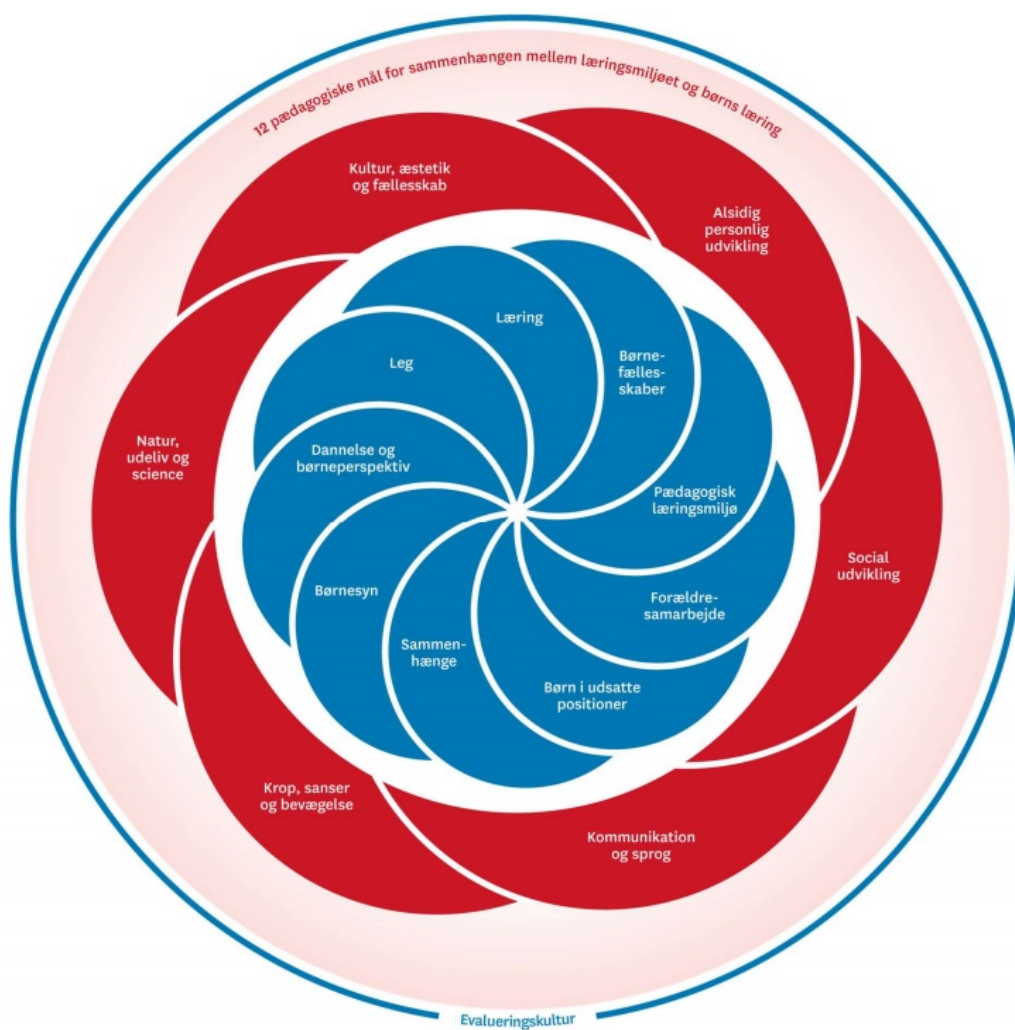
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Skovmusen er en aldersintegreret skov-og natur børnehave med børn i alderen 0-6 år og er fordelt på 2 matrikler.

Skovmusen tilhører de 0-4 årige og Skovhytten er forbeholdt førskolebørnene det sidste år i deres børnehaveliv. Vi har mulighed for at gøre brug af lokaler på Samuelsgården samt gymnastiksalen på Blåvandshuvs skole.

Vi er kendetegnede ved at have fokus på et aktivt udeliv, glæde og humor i samværet, givtige fællesskaber, tydelig og troværdig kommunikation.

Udelivet er højt prioriteret. Vi er omgivet af fantastiske omgivelser som skov, sø, eng og mark og vores legeplads med mudder, vand, huler, jordvold, klatretræer m.m. bliver brugt dagligt. Naturen er for os et enestående læringsrum, som kalder på børns bevægelser og sanser. Vi følger de 4 årstider og alt hvad naturen byder på af uforudsigelige oplevelser og som udgangspunkt er hver dag en "turdag".

Vi arbejder i aldersopdelte grupper i børnehaveafdelingen og har dagligt gruppetid fra kl. 9.30 - 14.00. I vuggestuen arbejdes i mindre grupper og gruppetiden er fra kl. 9.00 – 11.00.

Skovmusen har mange tilbagevendende begivenheder og traditioner som cykelture, koloni, høstcafe, arbejdsdage m.m., hvilket har stor værdi for børn, forældre og personalet.

Vi har fokus på kvaliteten i samværet/relationen fremfor produkt og kvantitet.

Vi vægter fleksibilitet og spontanitet meget højt.

2 DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

2.1 Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

BØRNESYN

Børnesynet har en betydning for den måde, vi møder børnene på. Børnene er kompetente aktører, som har brug for omsorg, udfordringer og blive mødt med positive forventninger. Det at være barn har værdi i sig selv og ikke på baggrund af hvad barnet mestrer. Vi har fokus på at skabe en positiv tilknytning til det enkelte barn. Vi tager afsæt i en udviklingsstøttende kontakt og gør brug af den anerkendende tilgang til det enkelte barn, guider barnet ved at vise/fortælle, hvad vi gerne vil have, i stedet for fokus på den uønskede adfærd. Det kommer til udtryk ved, at personalet hele tiden justerer sig og møder barnet, hvor det er, og anerkender dets følelser og behov. Den anerkendende tilgang handler om at have empati, respekt, tolerance og ligeværd i relationerne med hinanden. Vi fokuserer på kompetencer og ressourcer frem for begrænsninger. Børn er styret af lyst og er impulsive og vi har fokus på deres hensigt, og hvad der ligger bag deres handlinger.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

Børn skal ses, høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Børn har ret til at give udtryk for deres mening og krav på, at denne mening respekteres. Vi er derfor nysgerrige på deres tanker, følelser og deres fortælling/perspektiv. Vi arbejder udfra en filosofisk tilgang, hvor vi sammen med børnene er undersøgende, undrende og nysgerrige på såvel hinanden som den kontekst vi bevæger os i. Vi arbejder med de demokratiske processer med udgangspunkt i tænkningens "HUSK". Det betyder vi har fokus på en Hensynsfuld, Undrende, Samskabende og Kritisk tankegang. Det handler ikke om at se på børnene, men se det fra/med børnene.

LEGEN

Legen har en værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale udvikling og personlige læring. Børn lærer om omverdenen, de bearbejder indtryk, følelser og konflikter, og den frie leg er en vigtig del i børnenes hverdag. Nye legeformer føres til i takt med alder: Sansemotorisk leg, symbolleg, konstruktionsleg, rolleleg og regelleg. At lege er "at lade som om", og fantasien og forestillingsevnen er en forudsætning for evnen til at bearbejde virkeligheden, hvor de øver sig i at forholde sig til deres omgivelser. Legen er vigtig, fordi det er barnets mest oplagte rum til at udvikle selvbestemmelse og indflydelse – sammen med andre. Personalet er bevidste om, hvornår de skal være deltagende, og hvornår de skal iagttage eller holde sig helt udenfor børnenes leg. Vi følger børnenes spor, tager udgangspunkt i børneperspektivet og er nysgerrige sammen med dem.

LÆRING

Læring foregår over hele dagen og i alt hvad børnene foretager sig. Børn lærer igennem kroppen og sanselige oplevelser, når de udfordres gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, eksperimenter, udforskning af naturen og dens mangtfoldighed. Udvikling og læring hænger sammen, læring sker over tid, og alle børn udvikler sig, men i forskelligt

tempo. Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Vi gentager de samme ting igen og igen, barnet øver sig og oplevelsen af at mestre noget nyt styrker barnets selvværd og giver mod og overskud til ny læring. Vi arbejder ud fra de 3 læringsrum:

-voksenskabt læring: den voksne går

foran
af

-voksenstøttet læring: den voksne går ved siden

-leg og spontane oplevelser: den voksne gå bag barnet

BØRNEFÆLLESSKABER

Det er vigtigt, at det enkelte barn har mulighed for at være aktiv deltagende i fællesskaber. De lærer her, at mestre de sociale spilleregler og normer, afkode kropssprog og at se og forstå andres behov. Barnet lærer at sige til og fra og opnår derved en erkendelse af egne behov og lyster og ikke kun fællesskabets. Derfor er det vigtigt at fællesskabet er dynamisk, fleksibelt og kan tilpasse sig det enkelte barn, dets ressourcer og behov og omvendt, samtidig med at der til stadighed sker en udvikling og læring i såvel fællesskabet som hos det enkelte barn. At begå sig i sociale sammenhænge og være respekteret og føle sig accepteret af fællesskaber har stor betydning for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samtidig er det vigtigt at det enkelte barn kan trække sig, skabe ro og fordybelse i leg med sig selv. At kunne se forskel på børns alene tid (barnets behov for at være alene) og ensomhed (barnet er udenfor fællesskabet) er af stor betydning for barnets personlige udvikling.

2.2 Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi anser et godt pædagogisk læringsmiljø som et miljø, der kan justeres efter det enkelte barn og som afspejler børn i trivsel. Det er vigtigt for os, at børn og forældre oplever en god start på dagen, med et smilende godmorgen fra de voksne, så barnet mærker en oprigtig glæde ved ankomst. At give knus og klem er en naturlig del af os. Den menneskelige varme/berøring børnene oplever sender signaler såvel til det enkelte barn som alle omkring det, at vi er opmærksomme på det og barnet er værdsat for dets tilstedeværelse.

Udelivet er højt prioriteret. De fantastiske omgivelser som skov, sø, eng og mark og vores legeplads med mudderhul, vand, huler og klatretæer mm bliver dagligt brugt. Naturen er et enestående læringsrum som kalder på børns bevægelser og deres sanser. Naturen er uforudsigelig og sanseindtrykkene er stærke og varierende. I naturen er der højt til loftet og rigeligt med plads. Det giver ro og tid til fordybelse og nærvær. Det har betydning for børnenes samvær. De udviser større tolerance og dermed færre konflikter. Når vi går på tur handler det ikke om at nå målet hurtigt, men at sanse og opleve undervejs. Derfor er det ikke altid vi når bestemmelsesstedet, men i stedet følger vi børnenes spor eller lyde i skoven. Udelivet styrker børnenes grundlæggende, naturlige opmærksomhed og byder på alsidige oplevelser. Børnenes opmærksomhed opstår når de møder noget nyt og interessant. Den naturlige nysgerrighed kræver anerkendelse og tid til fordybelse for at udvikle aktive børn med lyst og mod på livet. Vi giver tiden og roen i kraft af vores udeliv og lange gruppetid.

Vi arbejder med glæde og humor i samværet med såvel børn som voksne. Glæde er en grundfølelse der gør os positive, giver overskud, optimisme og energi. Føler vi glæde i vores arbejde/samvær med de børn og voksne vi er omgivet af, udviser vi større fleksibilitet, mod og overskud til at klare de udfordringer vi møder. Glæde trives når vi møder tillid, medbestemmelse og indflydelse på vores daglige virke og at det foregår i et autentisk og anerkendende miljø. I leg opstår spontan glæde og den har en afsmittende effekt på omgivelserne. Humor skaber glæde og en følelse af nærvær og fællesskab. Den påvirker vores tilhørsforhold til grupper/kulturer. At grine med og sammen med andre er forløsende og påvirker ens velvære. Vi er bevidste om at skabe et miljø i hverdagen, hvor glæde og humor er vigtige bestanddele med børnene, så det bliver en måde at være sammen på. Vi mener at det er vigtigt for børnenes udvikling og læring at de hver dag møder glade, kompetente, autentiske og tydelige voksne som tager ansvar for det daglige liv og det fællesskab der møder børnene.

Vi er bevidste om at børns læring, udvikling og dannelse foregår over hele dagen både i rutiner, børnenes spontane leg og voksenstyrede aktiviteter. Vores fokus er på at forstyrre børnene mindst muligt i deres lege og samtidig iagttage, lytte og være nysgerrig på hvilken børnegruppe vi har med at gøre og se det enkelte barn i gruppen.

En hverdag i Skovmusen

Kl. 6.15: Skovmusen åbner

Kl. 6.30: Vuggestuen åbner

Kl. 7.15: De ældste går i Skovhytten

Kl. 7.30: værksted/legerum åbner

Kl. 9.00 - 9.30: samling i grupperne med frugt (sang, rim og remser, teater, historie, lege, snak om dagen og hvad den vil og kan bringe af nye oplevelser.)

Som udgangspunkt er hver dag tur dag. Vi går ofte i skoven, hvor der er "højt til loftet" og tid og ro til fordybelse og rig mulighed for at bruge kroppen, fantasien og nysgerrigheden. Nærmiljøet, biblioteket, gymnastiksal mm benyttes jævnligt.

Kl. 11.00 – 11.30: Vuggestuen hjemme/spiser

Kl. 14.00: Børnehaven hjemme igen.

Kl. 14.00 – 14.30: Alle får "cafeteria"/frugt (evt. sidste mad i madpakken eller brød/grød mm)

Kl. 16.00: vuggestuen går i børnehaven

Vejret og dagens begivenheder har indflydelse på om vi bliver på legepladsen eller går ind og slutter dagen i fællesrummet med leg, tegne, historie eller afslapning i sofaen til en DVD:)

Kl. 17.00: Skovmusen lukker (fredag kl. 16.15)

2.3 Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrene er de centrale voksne i børnenes opvækst og for udviklingen af deres personlighed. Det betyder, at vores arbejde med at sikre alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse er afhængig af et tæt samarbejde med forældrene. Vi mener, at fundamentet for et godt samarbejde bygger på den daglige tætte kontakt, så den prioriterer vi højt i vores daglige arbejde. Vores tilgang til samarbejdet med alle forældre bygger på dialog og inddragelse og vi værner om at skabe den gode og trygge relation til alle forældre, som består af tillid og gensidig respekt. Vi går gerne i dialog med forældrene om deres barns hverdagsliv i institutionen og i fællesskab finder vi ud af, hvordan vi bedst muligt fremmer barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi guider og vejleder forældre om, hvordan de kan støtte op om deres barns udvikling og vi oversætter børnenes handlinger og initiativer. For at se det hele barn spørger vi ind til, hvordan forældrene ser og oplever deres barn i forskellige situationer, så vi kan drage nytte af den viden, forældrene besidder omkring deres barn. Samarbejdet om barnets udvikling, trivsel, læring og dannelse starter allerede ved forbesøget i vuggestuen/børnehaven, hvor vi spørger ind til deres oplevelse af barnet og dets historie. Vi guider, vejleder og finder i samarbejde med forældrene frem til den bedste start for deres barn. Efter ca. 3 mdr. inviteres forældrene til en samtale, omhandlende deres oplevelse af opstarten; er der skabt en god og tryk tilknytning? er der noget vi kan/skal gøre anderledes? Med udgangspunkt i barnets dialogprofil, sprogsvurdering og en hensynsfuld, undrende og samarbejdende tilgang ved alle samtaler fra pædagogen skal:

- forældrene opleve at de bliver hørt og anerkendt.
- forældrenes perspektiver undersøges og inddrages
- forældrene have mulighed for at bidrage aktivt til samarbejdet om børnene.

2.4 Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner er børn, der af forskellige grunde og på forskellige områder enten i kortere eller længere perioder, oplever udfordringer i forhold til deltagelse i leg, samvær og aktiviteter. Vi samarbejder tæt med forældrene omkring barnet og befinder barnet sig i en længerevarende udsat position, inddrages, i samarbejde med forældrene, andre fagpersoner igennem et tidligt indsatsforløb.

I Skovmusen arbejder vi med en anerkendende og udviklingsstøttende kontakt. Vi møder altid barnet med positive forventninger og italesætter/synliggøre barnets ressourcer og kompetencer og at barnet er værdifuldt for fællesskabet. Vi ser på i hvilke sammenhænge udfordringerne opstår, justerer os selv og fællesskabet herefter, med afsæt i barnets udfordring og nærmeste udviklingszone. Vi har fokus på relationen mellem barn/barn og barn/voksen da den er en betydningsfuld medspiller.

I vores pædagogiske læringsmiljø er vi opmærksomme på at justere den pædagogiske praksis, hvis et barn udviser tegn på mistrivsel. Et eksempel kan være børn, der har brug for afskærmning og pauser fra den store børneflokk. Der kan være tale om børn, der har svært ved at rumme mange indtryk og input eller børn, der har svært ved at navigere i fællesskabet og aflæse/forstå de andre børn. Her arbejder vi med både at give barnet pauser fra det store fællesskab, men også med at finde måder hvorpå barnet kan deltage i fællesskabet på egne præmisser således at barnet trives med det. Pauser kan bestå af, at vi deler børnene op i mindre grupper eller at barnet, i den udsatte position, får pauser med en voksen enten på puslebordet, eller med højtlesning, et spil eller lign. At deltage i den store børnegruppe på egne præmisser kan være at sikre, at barnet mærker en fysisk afgrænsning. Det kan være den voksne, der ved samling eller i en leg sætter sig med benene rundt om barnet eller ved bordet placerer sine arme rundt om barnet og dets legetøj, så barnet både fysisk og psykisk fornemmer en afgrænsning.

2.5 Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27).

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Skovmusen er vi optaget af at skabe en god overgang fra dagtilbud til SFO/skole for de kommende skolebørn. Vores kommende skolebørn er samlet i deres eget hus, Skovhytten, det sidste år af deres børnehavetid. Beliggenheden (tæt på skole/Miniklub) er ideel til at skabe et godt kendskab til såvel de fysiske rammer som personalet i skolen/Miniklub. I efteråret evaluerer vi, sammen med skolen/Miniklub samt den selvejende børnehave i byen, den forgangne års overgang og planlægger efterfølgende næste. Vi drøfter også hvis der har været udfordringer ved opstarten i skolen, som vi sammen kan afhjælpe ved evt. at justerer på vores samarbejde. F. eks. kan det være mere fokus på enkelte områder så som relationer, robusthed eller en dialog om begreber som læringsparat, skoleparat eller børneparat. De 2 børnehaver mødes flere gange i løbet af foråret for at skabe relationer mellem børnene på tværs af børnehaver. Det øger kendskabet til hinanden og skaber en større tryghed i klassen ved opstart i skolen. Herefter danner vi 2 fleksible grupper på tværs af institutioner og besøger de 2 børnehaveklasser flere gange (5-7 gange). Inden sommerferien har vi overleveringsmøder, hvor dialogprofilen på det enkelte barn er udgangspunktet. Herefter

samarbejder vi omkring den endelige klassedeling. Vi er hvert år inviteret på besøg i Miniklubben, hvor børnene får en rundvisning og en god fortælling/snak omkring livet som SFO barn. I uge 24 har vi flere eftermiddage, hvor vi er i Miniklubben frem til lukketid.

Fokus i børnegruppen er fællesskabet, den enkeltes deltagelsesmuligheder og trivsel. Vi arbejder med det enkelte barns alsidige personlige udvikling og sociale udvikling. Børnene styrkes i deres selvhjulpenhed og i deres selvstændighed således, at de kan klare mest muligt uden hjælp fra en voksen. De styrkes i at tage hensyn, hjælpe, turde at tage ordet og udtrykke sig i et fælles forum samt evnen til at koncentrere sig i længere tid om et bestemt emne.

Vi har fokus på at gøre børnene bevidste om de demokratiske spilleregler. Vi italesætter og iværksætter derfor demokratiske processer, hvor børnene oplever at have medbestemmelse, indflydelse og ansvar. Vi skaber rum til at børnene oplever de kan være uenige sammen men stadig være venner og kan rumme at "gå glip" af noget uden at føle sig udenfor, uretfærdigt behandlet.

Vi er som udgangspunkt på tur hver dag i vores fantastiske skovområde. Der er ugentlig cykel ture f. eks. til skydebanen, hvor der samles lerduer som tælles og stables. Ture med de offentlige transportmidler som tog og bus og besøg på biblioteket, museum og andre kulturelle oplevelser, er en vigtig del af børnenes dannelse samt en læring i at gebærde sig i det offentlige rum.

Vores ture ud af huset inspirerer ofte til hjemmedage i institutionen, hvor vi arbejder videre med det, vi har set og oplevet på vores ture.

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Biblioteket er et sted vi besøger for at låne bøger med hjem til institutionen. Vi kigger og læser i bøger der understøtter sprog, leger og fordyber os i deres lokale udstillinger, ser film og teaterforestillinger som understøtter børnenes kulturelle oplevelser.

Vi bruger biblioteksture til at understøtte børneperspektivet – for eksempel hvis børn viser interesse for et særligt emne, så kan vi tage på biblioteket og låne bøger om dette. Vi bruger også biblioteket til at skabe børnefællesskaber. Det kan være børn i udsatte positioner, som har svært ved at komme ind i legefællesskaber eller børn, der har udfordringer ved selv at danne relationer. En bibliotekstur med en mindre gruppe børn giver mulighed for, at børnene kan få øje på hinanden og hinandens kompetencer og derved få opbygget et kendskab til hinanden, som kan udvikle sig.

Vi samarbejder med idrætscentret - synger julen ind for pensionisterne - besøger landmanden på forskellige årstider - besøger Oksbøl kaserne - får oplevelser med de lokale skov- og naturvejledere - besøger genbrugspladsen og mm. Vi benytter den offentlige transport samt den fælles bus og kommer derfor nemt rundt til de forskellige kulturelle oplevelser der udbydes.

Vi har en fantastisk støtteforening der laver arrangementer for alle børnene og deres familier samt hele lokal samfundet.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, er det altid den nuværende børnegruppe, der tages udgangspunkt i. Det kan være, at der pludselig er mange nye treårige, eller at der er en stor gruppe af de ældste børn og ved altid at have opmærksomheden på gruppen, kan vi også tilpasse børnemiljøet dertil. Det kan omhandle hvilket legetøj der stilles til rådighed eller hvordan rummene skal indrettes. Små rum i rummet eller meget gulvplads til fysisk udfoldelse. Vi indkøber altid flytbare møbler så rummene kan ændres efter behov. Vi er lydhøre overfor børnenes ideer

og ønsker og inddrager dem f. eks. ved indkøb af nyt legetøj til inde eller ude.

Vi tilstræber at skabe rum i rummene med legetøj, rumdelere og tæpper der giver mening i forhold til det børnene er optaget af..

I børnehaven er der lavet legeområder til f.eks. fysisk leg/puderum, der er lavet en læsekrog med hjørnesofa, et konstruktions område, spille- og tegneområde, bilområde, dukkekrog og værksted til kreativ udfoldelse.

I Skovmusen bestræber vi os generelt på – så vidt det er muligt - at dele børnegrupperne op i mindre grupper i løbet af dagen for at skabe bedre rammer for trivsel og læring. . I børnehaven er vi udfordret på plads. Da vi gerne vil dele børnene i mindre grupper, når ressourcerne tillader det, er vi bevidste om at vi kan ændre på det strukturelle ved at tænke i andre baner i forhold til hvilke rum, der kan bruges til at lege forskellige lege i. Det betyder, at vi benytter gangene i garderoberne til at lave forhindringsbaner, løbelege, kører stærkt med biler osv. På den måde kan vi tilgodese det enkelte barns behov for plads og rum til mere fysiske lege og i mindre grupper.

Udelivet er højt prioriteret hele året og årstidernes forunderlige skift har en stor betydning for os og vores ude-inderum. Vi ser rummene som en vigtige medspillere når det gælder børnenes leg, udvikling og trivsel. Med udgangspunkt i børnenes perspektiv, i takt med årstiderne og med nye børn der kommer til, foregår der en løbende udvikling/forandring af rummenes indretning, legetøj, spil og aktiviteter.

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

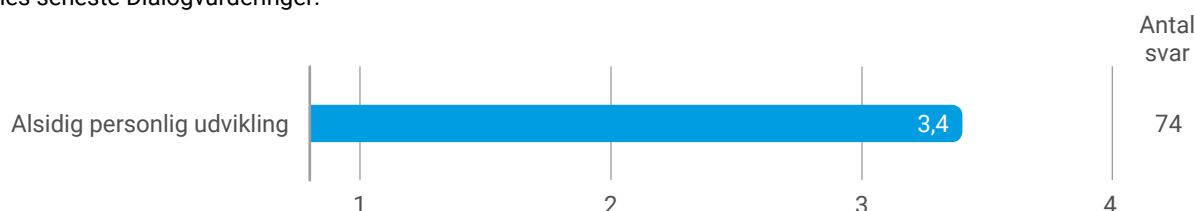
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Barnets alsidige personlige udvikling understøttes i vores pædagogiske læringsmiljø via tålmodige voksne, der skaber tid, rum og plads til at alle børn kan udfolde, udforske samt erfarer sig selv og dets omverden. Barnet indgår i trygge, omsorgsfulde rammer, omgivet af voksne der tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklings zone. Voksne der har fokus på en udviklingsstøttende kontakt og som forstår at justerer sig i forhold til barnet og dets intentioner. Her ser vi

særligt hverdagens rutinesituationer såsom oprydning, madpakketid, bleskift, garderobesituationer osv. som oplagte læringsrum til, at alle børn kan gøre sig erfaringer med at kunne selv. Men også i planlagte aktiviteter og lege støtter vi børnene i selvhjulpenhed. Det kan være konflikter i en leg, hvor vi guider og støtter børnene til selv at løse konflikter og finde en måde at komme videre på. Eller det kan være i samlingen, hvor børnene kan få en særlig rolle så som at være den der tæller, åbner posen med figurer eller være den, der deler frugten ud. Selvhjulpenhed og det 'at kunne selv' giver tillid til egne potentialer - det styrker selvværd, selvtillid, selvrespekt, selvstændighed og giver mod på livet. I Skovmusen samler vi derfor på succesoplevelser. Vi tilstræber derfor, at vores læringsmiljø igennem hele dagen understøtter, at alle børn får oplevelser der lagres som fortællinger hos det enkelte barn om, at "Jeg er sådan en, der kan selv. Jeg er god til at lære og jeg kan bidrage til fællesskabet". For at skabe succesoplevelser omkring selvhjulpenhed kræver det, at vi voksne har et blik for det enkelte barns perspektiv, for at spore os ind på hvad barnets opmærksomhed er rettet mod og hvad barnet selv viser motivation for at lære. Ved barnets opstart er det vigtigt for os at få skabt en god tilknytning igennem en nærværende, synlig, omsorgsfuld og engageret voksen med en anerkendende tilgang. Vi guider børnene i deres samspil med hinanden og opfordrer dem til at være opmærksomme på hinanden og hjælpe hinanden for derved at styrke børnenes tilknytningen imellem. Vi har fokus på at vejlede og støtte alle børn i at kende egne samt aflæse andres følelser og intentioner således, at den enkeltes deltagelseskompetence styrkes. Vi er nysgerrige sammen med barnet og giver tid til fordybelse og undren. Vi sætter ord på barnets følelser og støtter barnet til gåpåmod og vedholdenhed ved hjælp af vores 3 læringsrum. Barnet skal opleve sig som en del af et fællesskab og føle sig værdsat og værdifuld for andre.

-I mødet med naturen og det aktive udeliv oplever barnet at blive inddraget og have stor indflydelse på dagens oplevelser. Det store frie rum med plads til udfoldelser skaber selvstændige og initiativrige børn. At blive set, hørt og taget alvorlig styrker barnets selvværd.

-I mødet med autentiske og tydelige voksne der har en anerkendende tilgang vil barnet møde trygge rammer hvori det vil udvikle sit selvværd/-følelse og opnå den robusthed der skal til for at kunne begå sig i fællesskabet.

-I legen møder barnet forskelligheder. Børnene vil udvikle et stærkt selvværd/-følelse der har stor værdi for at det enkelte barn kan gribe verdenen og udfolde sine potentialer og føle sig trygt i de sammenhænge det møder.

-Ved at være i fællesskaber hvor glæde og humor er funderet opleves trivsel og velvære. Samhørigheden styrkes og legen/relationer udvikles. Barnet lærer at sige fra og til og respekterer at andre gør det samme.

4.2 Social udvikling

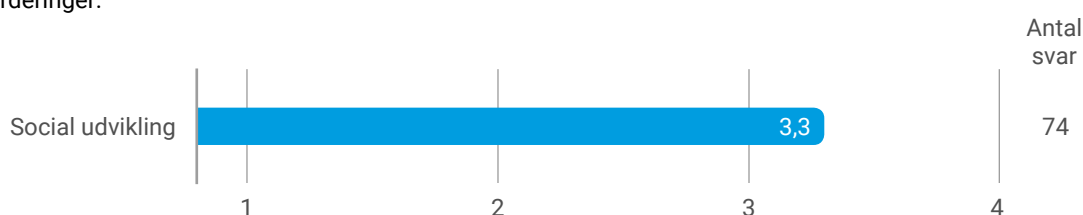
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Skovmusen er det vigtigt at børnene støttes og opfordres til at være aktiv deltagende i såvel små som større fællesskaber.

I skovmusen er det vigtigt at det enkelte barn kan begå sig i sociale sammenhænge og derigennem føle sig accepteret som en del af fællesskabet. Samtidig er det vigtigt at det enkelte barn kan trække sig, skabe ro og fordybelse i leg med sig selv. At kunne se forskel på børns alene tid (barnets behov for at være alene) og ensomhed (barnet er udenfor fællesskabet) er af stor betydning for barnets personlige udvikling. Børnene lærer at sige til og fra og opnår derved en erkendelse af egne behov og lyster og ikke kun fællesskabets. Derfor er det vigtigt at fællesskabet er dynamisk, fleksibelt og kan tilpasse sig det enkelte barn, dets ressourcer og behov samtidig med at der til stadighed sker en udvikling og læring i såvel fællesskabet som hos det enkelte barn.

Legen er en essentiel øvebane for alle børn. I legen afprøves og forhandles der om de sociale spilleregler – hvad er acceptabelt og hvad er ikke. I legen lærer børn at indgå kompromisser og løse konflikter. De lærer at tage hensyn til hinanden og at deltage i et fællesskab, hvor de er sammen om et fælles tredje – legen. Det er ikke alle børn, der har lige let ved at få adgang til legefællesskaber eller forstå at fastholde deres deltagelse i legefællesskaberne. Derfor er vi pædagoger opmærksomme på at veksle mellem at gå foran, ved siden af og bag ved børnenes lege. Vi har både et blik for at støtte op om eksisterende relationer og fællesskaber, men også til at inspirere og hjælpe til at invitere ind til nye konstellationer af venskaber. Dette for at sikre, at alle børn får mulighed for at deltage i sociale fællesskaber. Alle skal have muligheden for at øve sig og udvikle sociale kompetencer, derfor hjælper vi børnene til at være opmærksomme på hinandens ressourcer og se potentialerne.

Igen gennem leg og tilrettelagte aktiviteter lærer børnene at samarbejde. De møder voksne der motiverer og støtter dem i at være deltagende og bidrage med deres egenskaber. Engagerede voksne inddrager børnene og skaber plads til

medindflydelse i aktiviteten så motivationen og lysten til at deltage højnes. Herved gøres børnene opmærksomme på hinandens kunnen/færdigheder. Anerkendelse og respekt for det enkelte barn i fællesskabet er grundlagt.

-Barnet lærer at anerkende og respekterer såvel egne som andres grænser og behov. Det skaber plads til forskelligheder og fællesskabet styrkes.

-Igennem glæden og humoren vil børnene opleve en positiv atmosfære der har en stor effekt på måden vi er sammen på. Glæden ved at være sammen med andre styrker samarbejdet, respekten for såvel egne som andres grænser og forskelligheder. Barnet opnår anerkendelse og føler sig værdsat

-Glæden ved at føle sig som en del af et fællesskab og indgå i givtige relationer, giver børnene mod på udfordringer. De voksne opfordrer/deltager i sjove lege der stimulerer til bevægelse og fysisk kontakt. Børnene tilegner sig sin omverden ved hjælp af deres sanser og kropslig nærhed.

4.3 Kommunikation og sprog

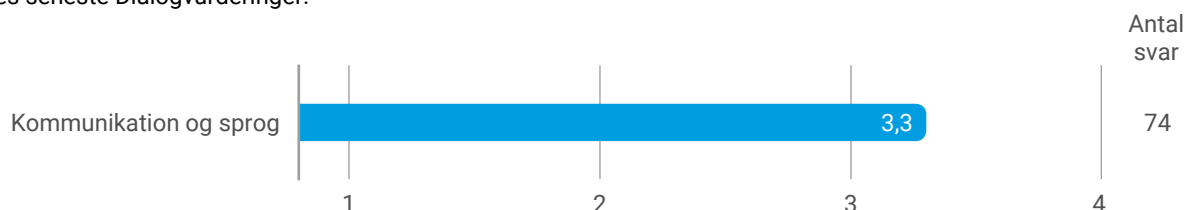
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Sproget er et væsentligt fundament for barnets udvikling. Gennem sproget kommunikerer vi med omverden, danner relationer og erfarer samt forstår os selv og andre.

Sprog og kommunikation er altid til stede i Skovmusen, hvad enten der er tale om rutinesituationer, leg eller aktiviteter. Det betyder, at vi i alle situationer er opmærksomme på, hvordan vi støtter og styrker alle børns sproglige udvikling. Børns sprog udvikles i relationen og vi har derfor fokus på at der skal være plads til samtalen/dialogen. Børn skal have plads til at fortælle – både til hinanden og til de voksne. Det betyder, at vi bestræber os på at nå flere turtagninger i vores dialoger med børn, for at opnå kvalitet i vores samtaler. Det er ligeledes et opmærksomhedspunkt ikke kun at stille ja og nej spørgsmål, men stille undrende, nysgerrige spørgsmål der udfordre og tilskynder til en reflekterende

tilgang og altid ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Vi er rollemødder for hvordan sproget bruges. Det betyder, at vores ordforråd skal være nuanceret og beskrivende, så børnene bliver præsenteret for mange ord og måder at kommunikere på. Vi taler langsomt, tydeligt og holder gerne pauser i dialogen så børnene får den tid de har brug for.

-I kommunikationen med børnene bliver vi på ""egen banehalvdel" og bruger "jeg-budskaber". Det betyder at budskabet kommer ud med et personligt udtryk som f.eks "jeg vil gerne" eller "jeg tror".

-Vi stiller åbne spørgsmål/reflekterer sammen med børnene enkeltvis eller i gruppen for at styrke og udfordre dem og derved skabe åbne, ærlige og respektfulde dialoger hvor børnene oplever medbestemmelse og indflydelse og bliver hørt.

-Vi er "levende", autentiske voksne der med krop, mimik og sprog sætter ord på handlinger før tiltag og udfordrer og motiverer børnene til at deltage i udviklingen af de kommunikative kompetencer.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

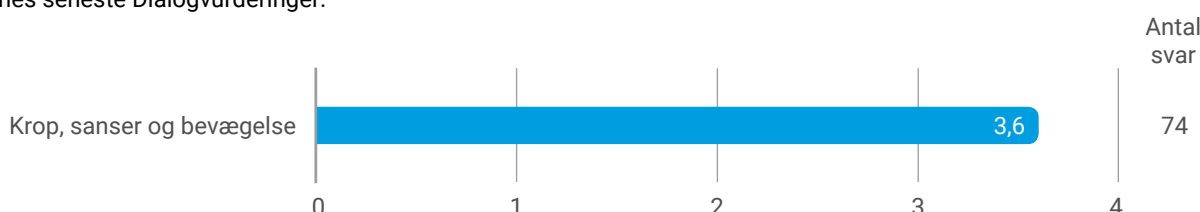
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Børn lærer af erfaringer. Børn skal have lov at prøve selv og det gælder i høj grad, når vi taler om læringsmiljøer, der skal understøtte krop, sanser og bevægelse. Kroppen skal bruges, mærkes, føles, udfoldes og udfordres for at danne sig erfaringer omkring, hvad den kan og er i stand til – både i ro og i bevægelse. Børnene danner deres kropsidentitet igennem kropslige erfaringer i sociale samspil med andre børn og voksne. De ser og observerer hinanden og i legen afprøver de, hvad de selv kan. Det er her vi pædagoger støtter op omkring læringsmiljøet ved at have for øje, hvor barnets zone for nærmeste udvikling er. Vi kan hjælpe barnet med at udfordre sig selv, men også lære at passe på sig selv og sin krop. At lære sin krop at kende handler nemlig både om at kunne bruge sin krop rent fysisk, men i den grad

også om at lære at mærke hvad har jeg behov for, hvad kan jeg lide og ikke lide, hvor går min grænse osv.

-Børnene øger deres kendskab til egen og andres krop igennem leg og nærhed. Bevægelseslege som afsluttes med barn-barn massage skaber samhørighed og den man rører mobber man som bekendt ikke.

-Glæden ved at føle sig som en del af et fællesskab og indgå i givtige relationer, giver børnene mod på udfordringer. De voksne opfordrer/deltager i sjove lege der stimulerer til bevægelse og fysisk kontakt.

-Igennem fysisk udfoldelse får børnene kendskab til egen krop og udvikler deres kropsbevidsthed. Børnene tilegner sig omverdenen ved hjælp af kroppen og deres sanser. Vi griber børnenes naturlige nysgerrighed og stimulere deres sanser.

-Udelivet inspirerer til fysiske lege, boldspil, fange/gemmelege, klatre, krybe og kravle mm. Igennem disse lege oplever børnene en glæde ved at være aktiv deltagende. Naturen giver også mulighed for ro, fordybelse og nærvær i mindre grupper. Børnene bruger her alle sanser og deres nysgerrighed skærpes for såvel naturen som for hinandens evner til at sanse og bevæge sig.

4.5 Natur, udeliv og science

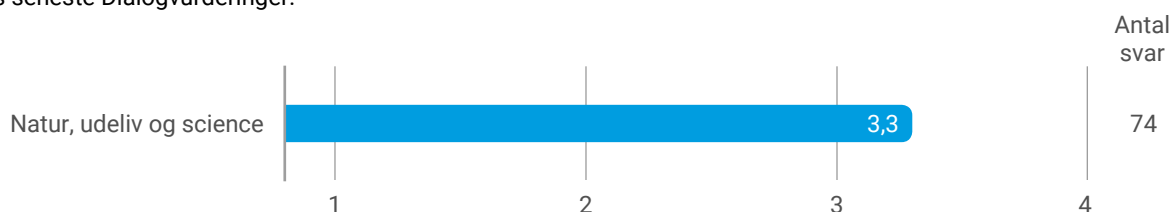
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Vores fornemmeste opgave i forhold til at sikre et læringsmiljø, der understøtter natur, udeliv og science er vores engagement, vores nysgerrighed og vores undrende, undersøgende tilgang til naturen samt dens fænomener. Vi er

rollemodeller for, hvordan vi begår os i naturen og for hvordan vi behandler naturen samt udnytter naturens ressourcer. Vi vil gå foran ved at 'plante små frø' hos børnene, så de lære at undre sig over ting i deres omverden som børnene ikke umiddelbart selv havde fundet frem til i deres færden. Vi vil også gå bagved og ved siden af i børnenes søgen efter svar – uden umiddelbart at give svaret med det samme.

Igennem nysgerrige, undersøgende og medlevende voksne viser vi børnene glæden ved at være ude i alt slags vejr så de 4 årstider opleves og mærkes.

Når vi går på tur handler det ikke om at nå målet hurtigt men at sanse og opleve undervejs. Derfor er det ikke altid vi når bestemmelsesstedet, men i stedet følger vi børnenes spor eller lyde i skoven. Vi er opmærksomme på at gribe det børnene taler om, er optaget af, støtte og hjælpe dem til at overveje hvorfor ting i naturen er som de er. Vi er, sammen med børnene, eksperimenterende, kreative i vores tanker og handlinger.

Når børnene bevæger sig på ujævnt og udfordrende terræn styrkes deres grov- motorik, balance- og koordinationsevne. Vi klatrer, kravler og løber og styrker dermed børnenes udholdenhed. Finmotorikken og empatien udfordres når små insekter, snegle, frøer skal undersøges i hånden eller puttes i beholder til artsbestemmelse

Vi besøger det samme træflere gange i løbet af året. Vi ser hvordan bladene skifter farve, falder af så træet står nøgen og himlen kan ses igennem dets krone for igen til foråret at opleve de nye lysegrønne blade der til sidst dækker for den blå himmel. Vi mærker den rå og våde bark når vi klatre i træet, sidder under kronen og lytter til fuglene eller stilheden. Vi samler, sorterer og kategoriserer alt fra agern, kastanjer, kogler, sten og blade. Vi ser på former og farver. Børnenes fantasi skærpes når sten og kogler får liv i legen. Tid til fordybelse og nærvær skaber grobund for tætte relationer og venskaber opstår.

Vi samler affald og taler om hvilke konsekvenser det forskellige affald har for naturen og dens dyreliv. Vi bruger naturens materialer og fremstiller spil, instrumenter, pensler mm. Vi "smager" på naturen, laver brændenældesuppe/pandekager, kvædeguf, hybenmarmelade, hyldeblomstsaft o.m.a.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

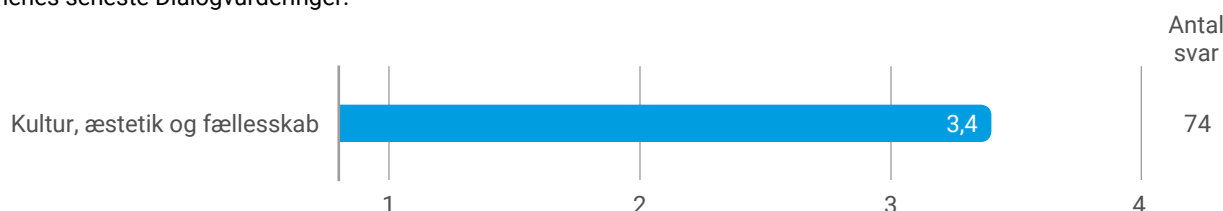
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Skovmusen møder børnene læringsmiljøer, hvor de kan få mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder, møde nye sider af sig selv, forstå deres omverden, møde egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. Vi er medvirkende til at give dem kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, hvor vi stimulerer deres engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed.

Vi er opsøgende og deltagende i de mange muligheder vi har for oplevelser af f.eks teater, musik og lokale arrangementer hvor børnene kan være såvel tilskuer som aktive deltager.

Når børn bearbejder og fortolker deres hverdag, så oplever vi, at de er i gang med en kulturel skabelse og fortælling.

Fantasi hjælper børnene til at lege, og gennem legen oplever vi, at børnene udtrykker sig kulturelt.

Vi ser mange børn bruge naturens materialer som rekvisitter i deres lege. Igen er fantasien den bærende skabende kraft, og gennem denne, kan pinde både være tryllestave, sværd, superhelte, eventyr figurer og meget mere.

Læringsmiljøet fordrer, at børnene kan udtrykke sig og være skabende mennesker. Når den børneinitierede leg understøttes og anerkendes, oplever børnene sig som kompetente, skabende og udtryksfulde mennesker.

Vi har en lang række af fælles oplevelser og traditioner i børnehaven, såsom høstprojekt, koloni, museumsbesøg, kulturelle højtider(julen, fastelavn, påsken) forældrearrangementer og tilbagevendende emner. Vi oplever disse traditioner givende i forhold til fællesskabet. Vi oplever glæden ved at skabe noget sammen og mødes omkring traditionen. Vi får en fælles forståelse og et stærkt fundament for at opnå samhørighed.

"For at indtryk kan give aftryk må de komme til udtryk"....det er derfor vigtigt for os at børnene får mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer. Vi læser kendte eventyr, spiller dem efterfølgende som teater på flere

niveauer, synger fra den danske sangskat, digter vores egne, lytter til alle former for musik, danser, fjoller og laver sjov, eksperimentere med forskellige materialer, herunder naturens materialer. Børnene får herigennem kendskab til og erfaring med egne og andres udtryksformer. Oplever glæden og det værdifulde i at skabe noget.

5 EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

5.1 Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Evalueringen i Skovmusen tager udgangspunkt i de pædagogiske mål, sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Alle daglige situationer er vigtige i forhold til børnenes læring og udvikling, og det er derfor vigtigt, at vi hele tiden reflekterer over, hvordan vi tilrettelægger dagen og møder barnet, ud fra et børneperspektiv. Vores refleksioner skal bruges og gøre os klogere på, hvordan vi kan udvikle læringsmiljøet, og kræver, at vi som voksne er iagttagende på, hvad der sker. Vi skal undre os, være nysgerrige, opsamle og justere praksis, og når vi har ændret det, reflekterer vi igen over, om det virker. Vi skal sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse som indgår i vores evaluering.

Evaluering af det pædagogiske arbejde i Skovmusen har altid fundet sted, men evalueringen/refleksionen har foregået løbende og mundtligt, i den daglige pædagogiske praksis, frem for skriftlig og systematisk som der ligger op til i den nye styrkede pæd. læreplan.

Det betyder, at vi nu skal have skabt en ny systematisk evalueringskultur og dermed arbejde med evaluering på nye måder. Etablering af en kultur der fremadrettet kan blive en del af Skovmusens pædagogiske praksis. Vi vil have fokus på at skabe rum for, at vi kan øve os i de nye evalueringsprocesser og få etableret den nye evalueringskultur, som vi er bevidste om kræver tid og øvelse.

Vi er bevidste om at en god evalueringskultur bidrager til at udvikle den pædagogiske praksis, hvilket har betydning for barnets læring, trivsel og udvikling. Resultatet af evalueringen kan være med til at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet.

Vi ønsker derfor at skabe en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø:

o Vores mål med evaluering skal handle om det praksisnære.

o Vi ønsker med vores evaluering at eksperimentere med/have fokus på at omsætte og forankre den styrkede pædagogiske læreplan i vores praksis.

o Vi ønsker en evalueringskultur, hvor vi er undersøgende og nysgerrige på, om vi "gør det, vi siger vi gør/skriver.

FORMÅL:

Hvad vil vi undersøge? Hvad er formålet

med vores evaluering?

DATAINDSAMLING:

undersøge?

praksisfortællinger, video, gruppe/refleksionsmøder m.v.

VIDENSDELING:

I den daglige pæd. praksis, gruppe/refleksionsmøder, personalemøder, sparringsrum med tværfaglig samarbejdspartner, forældresamtaler.

ANALYSE:

Giver vores refleksioner/data anledning til at justere på:

Læringsmiljøet?

Vores egne handlinger i praksis?

Hvordan vil vi

SMTTE, dialogprofil, observationer/iagttagelser,

5.2 Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil fokusere på enkelte elementer i det pædagogiske læringsmiljø og se på hvordan de kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde. Den fokusering vil bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

EKS.

-Hvilken betydning har vores børnesyn og hvordan kommer den til udtryk i børnenes alsidige personlige udvikling.

-styrker vi børnenes selvværd, selvhjulpenhed? Oplever de sig værdifulde for fællesskabet? Giver de udtryk for hvad de gerne vil og ikke vil?

- Vi udarbejder SMMTE og dialogprofiler, samler data ind via iagttagelser, vidioklip, praksisfortællinger.

-Vi vidensdeler på gruppemøder, reflekterer, inddrager forældre hvor det giver mening.

-vi laver justeringer, prøvehandling og dokumenterer vores evaluering ved synliggørelse af de ændringer der sker i det pædagogiske læringsmiljø, ved at italesætte på skrift, billeder og i samspillet med børn, forældre og hinanden.

6 UDVIKLINGSPLANER

Oksbøl 0-5 år - Skovmusen. har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.